Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2019-915 (mr. J. Wortel, voorzitter, prof. dr. A. Buijs, mr. E.L.A. van Emden, leden en mr. D.M.A. Gerdes, secretaris)

Klacht ontvangen op	: 31 mei 2018
Ingediend door	: Consument
Tegen	: Coöperatieve Rabobank U.A., gevestigd te Amsterdam, verder te noemen de bank
Datum Uitspraak	: 14 november 2019
Aard uitspraak	: Niet-bindend advies

Samenvatting

Tariefwijziging. Contractuele bevoegdheid. Niet gebleken dat deze bevoegdheid is uitgeoefend op een wijze die naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is.

1. Procesverloop

De Commissie beslist volgens haar reglement en aan de hand van de ingediende stukken, te weten de klacht met bijlagen, het verweerschrift, de e-mail en de brief van de bank van 12 maart 2019, de brief van de bank van 11 april 2019 en de brief van Consument van 6 mei 2019.

Consument heeft gekozen voor een niet-bindend advies. De uitspraak is daarom niet-bindend.

De Commissie stelt vast dat het niet nodig is de zaak mondeling te behandelen. De zaak kan daarom aan de hand van de stukken worden beslist.

2. Feiten

De Commissie gaat uit van de volgende feiten.

2.1 Consument heeft een beleggingsrekening bij de bank. Op deze rekening belegt hij op basis van execution only.

2.2 In haar brief aan Consument van 26 april 2018 heeft de bank aangekondigd dat per 1 oktober 2018 de tarieven voor de basisdienstverlening en de transactiekosten voor het concept Rabo Zelf Beleggen zouden worden gewijzigd.

Als gevolg van deze wijziging werden de transactiekosten verlaagd en de basistarieven als volgt aangepast:

	Tarief tot 1-10-2018	Tarief per 1-10-2018
Minimum	€ 5	€ 5
Tot € 100.000	0,05%	0,06%
Over het meerdere	0,05%	0,03%
Maximum over gemiddeld belegd vermogen per kwartaal	€ 30	€ 100

2.3 Op 30 april 2018 heeft Consument aan de bank geschreven:

"(…) Zonder ook maar enige vorm van uitleg stelt u (…) dat de tarieven (…) per 1 oktober 2018 omhoog gaan. En niet zomaar omhoog, nee bij bijvoorbeeld een portefeuille van € 100.000,- met 100% per kwartaal! In kleine lettertjes schrijft u dat indien klanten het er niet mee eens zijn zij de (…) overeenkomst kunnen opzeggen.
In eerste instantie menen wij dat deze prijsverhoging buiten elke proportie is. En dat ook nog eens voor een effectenrekening waar eigenlijk weinig tot niets voor hoeft te worden gedaan door de Rabo bank. In tweede instantie gaat het in ons geval om een verpand vermogen bij de hypotheek. Wij kunnen dus niet opzeggen! In feite dwingt u ons (…) de beleggingsportefeuille te liquideren en de opbrengst te gebruiken voor extra aflossing van de hypotheek of voor een Rabo spaarrekening met een belachelijk lage rente. Beide oplossingen wensen wij niet. (…)"

3. Vordering, klacht en verweer

3.1 Consument vordert dat de bank wordt bevolen de tariefwijziging ongedaan te maken en de schade te vergoeden die is ontstaan doordat hij kosten volgens het gewijzigde tarief heeft betaald. Aan zijn vordering legt hij ten grondslag dat de bank het tarief niet zo ingrijpend had mogen wijzigen.

3.2 De bank heeft de stellingen van Consument gemotiveerd weersproken. Voor zover nodig zal de Commissie bij de beoordeling daarop ingaan.

4. Beoordeling

Mocht de bank haar tarief wijzigen?

4.1 Kern van de klacht is dat de bank haar tarief, in elk geval ten aanzien van de overeenkomst met Consument, niet zo ingrijpend had mogen wijzigen.

4.2 De bank voert aan dat zij op grond van artikel 9 en 10 van de toepasselijke Algemene Voorwaarden voor de Effectendienstverlening (hierna: AVE) kosten mag rekenen voor haar dienstverlening en op grond van artikel 11 AVE gerechtigd is het voor die kosten geldende tarief te wijzigen. Consument heeft niet bestreden dat de bank op grond van artikel 11 AVE het tarief mocht wijzigen; zijn klacht kan in die zin worden begrepen dat de bank die bevoegdheid weliswaar heeft, maar naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid het tarief niet zo ingrijpend had mogen wijzigen.

4.3 Op een contractuele bevoegdheid kan een uitzondering gelden als de (wijze van) uitoefening van de bevoegdheid naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is. In eerdere uitspraken (over dezelfde tariefwijziging, nrs. 2019-268 en 2019-612) heeft de Commissie geoordeeld dat van dergelijke onaanvaardbaarheid geen sprake is. In deze uitspraken heeft de Commissie overwogen dat de tariefwijziging naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid mocht worden doorgevoerd, omdat de bank had gekeken naar wat een redelijke verdeling van de kosten is gelet op het merendeel van de klanten die het beleggingsconcept Rabo Zelf Beleggen gebruiken.

4.4 In deze zaak stelt Consument dat hij niet aan de tariefwijziging kan ontkomen omdat zijn effecten in verband met een hypothecaire lening aan de bank zijn verpand, waardoor hij de overeenkomst Rabo Zelf Beleggen niet kan opzeggen. Bij de beoordeling van dit geschilpunt is van belang dat de bank, in antwoord op vragen van de Commissie, in haar brief van 12 maart 2019 heeft medegedeeld dat zij bereid is afstand te doen van het pandrecht voor zover Consument voldoende andere zekerheid stelt, bijvoorbeeld door aan te tonen dat de executiewaarde van zijn woning wezenlijk hoger ligt dan de executiewaarde die de bank momenteel hanteert. In verband hiermee heeft de bank aangeboden de woning op haar kosten te laten taxeren; Consument heeft dit aanbod echter niet geaccepteerd. Gezien deze gang van zaken kan Consument niet worden gevolgd in zijn stelling dat hij, als gevolg van het pandrecht op zijn effecten, niet aan de tariefwijziging kan ontkomen. Dit wordt niet anders door de stelling van Consument in zijn brief van 6 mei 2019 dat het aanbod van een taxatie niet via Kifid, maar rechtstreeks aan hem is gedaan; volgens Consument was dit niet gepast omdat op dat moment een procedure bij Kifid liep. Voor de inhoud van dit aanbod maakt het immers geen verschil of het aanbod rechtstreeks of via een bemiddelende instantie zoals Kifid is gedaan.

Slotsom

4.5 Het is niet gebleken dat de tariefwijziging in kwestie niet had mogen worden doorgevoerd. De vorderingen van Consument zullen daarom worden afgewezen.

5. Beslissing

De Commissie wijst de vorderingen af.

Deze uitspraak heeft de vorm van een niet-bindend advies. Tegen deze uitspraak staat geen hoger beroep open bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. U kunt de zaak nog wel aan de rechter voorleggen.

U kunt binnen twee weken na verzending van deze uitspraak bij de Voorzitter van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening schriftelijk een verzoek indienen tot herstel van kennelijke vergissingen in de uitspraak. U moet daarbij met name denken aan correctie van reken- of schrijffouten en verbetering van namen en data. De volledige procedure en de daarvoor geldende termijnen staan in artikel 40 van het reglement.